

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI.
Št. S.
Kranj, 20. februarja 1937.

Izhaja vsako soboto.
Naročnine: celoletno 40.- Din, polletno 23.- Din,
četrtletno 10 Din.

Pereča zadeva

Med slovenskim narodom v državi sicer še ni kolonij v pravem pomenu besede, je pa narod še mnogo revnejši, kot v kolonijah, ker so kolonisti pri urejenih razmerah vendarle neznatno obremenjeni.

Če površno pogleda človek vasi, posebno na Gorenjskem, bi rekel z odličnim JNSarskim poslanecem Sekulo Žečevičem iz Sandžaka, da je tukaj bogastvo v primeri z južnimi kraji v državi. Pa vendar ni tako, poslanec iz Sandžaka se je močno zaletel pred par dnevi. Slovence s svojo zunanostjo večkrat zakrije svoje slabo stanje, ker je kulturno in splošno napredoval. Rodovitne zemlje ima premalo in si zavlačuje primerne zaslužke tudi drugod. Kolikor se doma ne peča s kmetijo, ki mu v sedanjih težkih časih res ne prinaša nobenega dobička, se poda v tujino, kjer si v raznih tovarnah in rudokopih služi vsakdanji kruh.

Veliko naših ljudi pa se posveti rokodelstvu, kjer postanejo sposobni in dobri strokovnjaki. Veliko jih je tudi, ki v srednjih in višjih šolah iščejo primerne izobrazbe za bodočnost, ki pa jim ni vedno dana. Mnogo, zlasti ženske mladine, ki imajo vse kvalifikacije, ne more dobiti primerne službe. Marsikateri je že moral potožiti s prvimi našimi pesnikom: „de b' uka žega me iz tvojga sveta speljala ne bila...“

Je pa še vedno velik del našega naroda, ki noče slediti mamljivim vabam tujine in industrije, marveč ostajajo rajši v domači hiši ter se bavijo z domačo obrtjo. Tako skušajo zboljšati svoj materialni položaj. Zlasti takrat, ko ni sezonskega dela na polju ali v gozdu. Priznati moramo, da so ravno ti z našimi gospodarji in gospodinjami naša najtrdnjša opora.

Omenili smo že sposobnost našega naroda za rokodelstvo sploh. Tako si marsikateri kmet sam izdeluje orodje za domačo uporabo, drugi izdelujejo lesena obuvala in tako dalje. Sosedje si pomagajo z zamenjavo posameznih izdelkov med seboj. Ženske pa navadno pleto in šivajo. To je prav gotovo tudi domača obrt, saj je v zvezi s poljedelstvom. Naš stari kolovrat je odpravil moderen šivalni stroj. Zalibog je bilo s tem prizadeto pridelovanje lanu in konoplje. Če pristoje k temu še opustitev ovčereje, je narod s tem izgubil najcennejšo blago — platno in volno. Da je to občuten udarec za naše gospodarske prilike, že mnogi uvidevajo ter skušajo po možnosti popraviti napake preteklega časa.

Moderna šivalna umetnost pa sploh ne jemlje v delo debelo platno ali krepko sukno. Ljudstvo si mora zato samo pomagati, kakor zna, nima pa tudi denarja za drage modistinje.

Založniki šivalnih strojev ustanavljajo tečajne za šivanje. Na ta način razpečajo največ strojev med narod, ki to kupuje večkrat na dolg ne za okras hiše, ampak zato, da bi se kaj zaslužilo. Trgovstvo pa to porablja prav spretno. Trgovci nabavljajo blago na debelo, da skroji in izroči kmečkim in delavskim družinam za šivanje. Kako pa plača delo? Za navadne srajce n. pr. Din 1,25 za kos. Izdelati se more pri marljivem najmanj 12 urnem delu 7 kosov; za srajce se torej Din 8,75 ali na uro 73 par — in pri tem mora šivilja še rabiti svoj stroj in sedevata tudi luč. Za sportske srajce so plačevali to zimo Din 2,- po kosu. Zgotoviti se morejo dnevno največ 3 kosi, da zasluži delavka Din 6 ali na uro 50 par. To pa le v slučaju, če se nič ne odtrga in če trdka sploh izplača, ker se tudi nasprotno dogaja.

Za pletenje navadnih zimskih rokavic, 30 cm dolgih plača trgovec po Din 2,- za par. Zvršiti se pa morejo dnevno le 3 kosi, ne pari. Nogavice Din 3,- za par, ki se morejo zgotoviti dnevno le 3 kosi. Kaj ni to vnebovpijoče oduševstvo, ko trgovec dobro prodaja z lakoto in s solzami izdelano obleko! In taki možje si dajo nešteto krat tiskati slovesne v časopisih na račun svoje trgovinske sposobnosti.

Tako se naši manj premožni preživljajo v pomanjkanju in našim „bratom“ na jugu slovenska „limona“ še ni dosti stisnjena.

Da bo mera popolnejša, moramo dodati še nekaj važnega. Kljub jasnosti, da omenjena domača dela ne spadajo v okvir zakona obrti se je postavila oblast na krivično stališče, da iden-

tificira to s pravo obrtjo — ter kaznuje posamezne, ki tako rekoč niso nič zaslužili, z globo Din 100 do 300 ali pa z zaporom. Za to naročeni agenti, večkrat gospodarske propalice, nadlegujejo družine, informirani od ovaduhov, kakor snih je povsod za denar.

Kjer opazijo v družini šivalni stroj, že trdijo, da je v „tem gnezdu tudi zajec“. Oblast nastopa po tem navadno brez pravega prepričanja, kaj je na stvari.

Te krivične metode so pa še ostanke iz JNS režima — žalostnega spomina. Takrat so županji zasledovali po lovsko. Kje so ti naši namišljeni obrtniki.

Akti so ostali ter se zopet vlečejo na dan z napovedjo globe oziroma zapora.

Ljudstvo pa vprašuje če tudi JRZ s tem soglašajo. Bije nas krivica od koder bi moralo greti sonce pravice.

Priporočamo banski upravi in ministertvu, da posveti temu predmetu posebno pazljivost.

V javnosti se sliši, da imajo neke tvrdke pri davkarjih milijonske zaostanke, kateri spijo „spanje krivičnega“. Pri teh naj se iščejo dohodki za državne blagajne, ne pa pri revnem ljudstvu. S.

Vsem občinam kranjskega, škofjeloškega in radovljanskega okraja!

Na občnem zboru dne 29. decembra 1936 je bilo ustanovljeno društvo Zupanska zveza in izvoljen društveni odbor. Po § 2 svojih pravil ima Zupanska zveza v Ljubljani namen poučevati svoje člane o zakonih in predpisih občinske uprave, zlasti z ozirom na posebne potrebe občin. Nadaljna njena naloga je, da čuva samoupravo občin in njihove samoupravne pravice pred vsemi oblastmi.

V ta namen bo prirejala Zupanska zveza zupanske tečaje in sestanke, na katerih se bodo vršila strokovna predavanja o poslih občinske uprave.

Dne 22. februarja bo v Kranju tak tečaj ob 9. uri v dvorani Ljudskega doma za kranjski, škofjeloški in radovljanski rez.

Dnevni red tečaja je sledeči:

- 1.) Ustanovitev okrajne podružnice Zupanske zveze.
- 2.) Predavanje o splošni občinski upravi, o občinskih proračunih in o občinskih uslužbenih s posebnim ozirom na določila nove uredbe.
- 3.) Predavanje o vojaških poslih, kolikor jih vrše občine.
- 4.) Predavanje o kmečki zaščiti, v kolikor so določila uredbe in pravilnika v zvezi s poslovanjem občin.

Predavali bodo referenti kralj. banske uprave, o vojaških poslih vojni referenti, o kmečki zaščiti pa sodniki okrajnih sodišč.

Občni zbor Jadranske stráže v Kranju

Občni zbor J. S. je bil objavljen v Gorenjcu, 2 krat v Slov. Narodu in sicer na dan zboru in dan poprej, razposlano je bilo po trgovinah in javnih lokalih 200 osebnih vabil, udeležil pa se ga je razen odbora — zabeležite to! en sam član J. S.

Odbor je sklenil, da javno objavi predsednikovo poročilo, da članstvo in ostalo meščanstvo premissija o delu J. S.

Pred zadnjim občnim zborom 1. februarja l. 1936 je bil predvsem značilen in pomemben znaten padec članstva kot izraz redukcije uradniških plač.

Vsi vemo in čutimo, da je v resnici socialno-kulturni davek kranjskega meščana izredno velik. Ne spoznamo se več iz preobilice društev, več ali manj potrebnih, iz množičnih nabiralnih akcij in pobiranj, ostreji se ne moremo množice „brezposelnih“ in beračev. Umevno je, da končno tako socialna in karitativna čustva otopo, da radodarnost, požrtvovalnost in navdušenje tudi za narodno-kulturno udejstvovanje pojenja. Vendar mislimo, da je J. S. s svojim izrednim pomenom za kulturno življenje in gospodarski napredek ter boljše bodočnost naše

države eno izmed onih maloštevilnih društev, ki jih lahko seštejemo na prstih ene same roke, v katerem ne bi smelo manjkati niti enega kranjskega meščana kot njenega člana s skromnim letnim prispevkom 12. Din.

Tako ekonomiziran socialno-kulturni davek je zmajljiv pač za vsakogar, pa za najrevnejšega meščana. Videli mo, da vzlic velikemu govorčenju o krizi letošnje zabave in prireditve niso bile manj šumne in vesele, javni lokali manj obiskani, alkoholnih pijač manj popitih, tobaka manj pokajenega in dobre jedede manj pojedene kot v prejšnjih letih. Videli smo povsod tudi tiste, ki stoje na „principielno“ odklonilnem stališču napram društvom.

Izpadel je torej uradniški stan, oni stan, ki je imel vedno največ smisla za narodno-kulturno delo in ki je bil vedno steber tega dela. Zato sem mnenja, da je bil demonstrativen izstop uradništva na mestu le začasno in da se ne bi smel nanašati tako izključno na vsa društva brez izjeme, posebno pa ne na društvo, kot je J. S. Tako opažamo, da usiha društveno življenje v Kranju, da manjka inteligenčnih sil, da manjka njih ugleda, ki bi dala poudarka dobrim stvarim.

V tem neugodnem razpoloženju, v tem društvenem mrtvilu, ki je značilen za čas, se je vendar novemu odboru posrečilo pridobiti 40 novih članov. Ni to veliko število, vendar toliko pomembnejše, pod čim težjimi okolnostmi so bili pridobljeni. Vendar nismo mogli doseči prejšnje višine članstva.

Poleg tega manjšega, beležimo v tekočem poslovnem letu tudi vselejnih in večjih uspehov. Pod okriljem J. S. je priredil podmladek J. S. na tekstilni šoli izredno uspelo akademijo z navdušenim idejano propagandnim govorom g. V. Pirnata in jako uspešni pevskimi točkami in recitacijami tekstilcev. S čistim dobičkom od te prireditve jim je bila omogočena daljša ek-skurzija na naš Jadransko.

Glavna prireditev našega društva pa je bil „Jadranski teden“ koncem meseca oktobra, ki je kulminiral v slavnostni akademiji 30. oktobra dopoldne.

Namen celega tedna naj bi bil, da vzburkamo zaspano kranjsko meščanstvo, da ga vzmirimo in tako opozorimo na naše društvo, podarimo njegov pomen, skratka naredimo veliko propagando in reklamo zanj, ustvarimo senzacijo tedna. Vsaj enkrat v letu, v „Jadranskem tednu“, ki naj bi postal — tako bi vsaj želeli — tradicionalna prireditev — naj bi Kranj, ki se vedno samo ponaša s svojo naprednostjo in kulturnostjo tudi dostojno manifestiral svojo jadransko misel in izrazil svojo pomorsko zavest.

S pohlavo naj omenimo na tem mestu, da so prevzele brez malenkostnega pripravljanja in obotavljanja dokaj navdušeno in pripravljeno mlajše gospodične v sprejemno našega visokoleskega dijaštva nehvaležno vlogo pobiranja in beračenja s polami od hiše do hiše. Tako smo upregli te mlade moči v jarem naše ideje, tako jih uvrstili v kader mladih kulturno delavnih moči, ki bodo morale prevzeti posle takega dela od starejše generacije naših narodnih dam. Moramo reči, da so uspele v svojem prvem nastopu in elanu ter nam nabrale denarno zbirko 5935 Din — tudi za Kranj hvalevredno.

Potem je bilo še pridobiti naša prosvetna kulturna društva za sodelovanje na slavnostni akademiji. Naša želja in zamisel je bila, da sodelujejo vsa društva brez ozira na politično pripadnost in svetovni nazor, da tako povdarimo nestransko občje državno stališče J. S.

S priznanjem moramo naglasiti, da so to društva razumela, šla preko malenkostnih pomislekov in pripomogle s svojimi nastopi do v resnici slavnostnega razpoloženja in umetniškega nivoja te akademije, ki jo po splošnem mnenju in priznanju prištevamo gotovo k najbolj uspešnim prireditvam lauske društvene sezone.

Ker naj bi imela ta akademija posebno propaganden demonstrativen značaj namenjen čim širšim plastem našega ljudstva, v zahvalo tudi za izjemno požrtvovalnost meščanstva pri nabiralni akciji in tudi v nagrado, smo priredili slavnost zastoj.

V prepolini dvorani Narodnega doma je odigral najprej kvartet g. Fakina, potem je govoril g. predsednik o pomorski zavesti pri nas in drugod ter o pomenu J. S. naker je zapel zbor Sokolskega društva potem zbor Prosvet-

nega društva, naker so nastopili harmonikarji in nazadnje odpel mladiški zbor g/ashene škole ob občem priznanju in navdušenju veličastno himno J. S.

Moralni uspeh Jadranskega tedna gotovo ni izostal, gmoten tudi ne.

Prevzeli smo v blagajni 1188 Din, danes razpolagamo s svoto 7639 Din. To je naš obračun.

Javnost kranjska v pogledu svojega zanimanja za J. S. pa naj položi svojega.

Izvoljen je bil z malimi spremembami stari odbor s predsednikom g. dr. Bežkom na čelu.

85-letnica ugledne gospe Leopoldine Šavnik v Kranju

Minuli teden je praznovala občje spoštovana gospa Leopoldina Šavnik visoko starost 85 let v krogu svoje ugledne rodbine.

Rodila se je 11. februarja 1852 v Trstu kot hči veletrgovca Franca Jugovića. Že v otroških letih se je preselila s svojimi starši v Strazišče pri Kranju, kjer je imel njen stari oče g. Anton Globočnik znano tovarno za žimo, ki je uživala sloves daleč na okrog.

L. 1873 je jubilatko snubil kranjski lekarinar in dolgoletni za naše mesto tako zaslužni župan Karel Šavnik, kateremu je v srečnem in vzglednem zakonu rodila 7 otrok, od katerih pa živi le še hčerka Anica, soproga višjega stavb. svetnika in gradbenega načelnika ing. Fr. Emmerja.

Spoštovana jubilatka je sodelovala pri vseh kulturnih, dobrotelnih in narodnih društvih v veliko ljubeznivo in požrtvovalnostjo. Od ustanovitve Vincencijeve družbe pa do leta 1929 je bila njena aktivna in občje priljubljena predsednica. Za sirote in reveže je imela vedno odprte roke in sočutne srce, zato jo je tudi Vincencijeva družba radi njenih velikih zaslug ob priliki 25 letnice predsedništva izvolila za svojo prvo častno predsednico; ob tej priliki ji je tudi izročila lepo umetniško izdelano diplomu.

Plemenita slavljenka je bila deležna vsestranskih čestitok ob letošnjem redkem jubileju, kateremu se tudi mi pridružujemo in ji želimo še mnogo zadovoljnih in srečnih let.

Umnik kot pionir kmetijstva v Šenčurju in kranjskem okraju

(Bežen gospodarski portret ob njegovi 50letnici.)

Ljubeznivo, toda skromen in ponižen je bil vedno, ko sva se prve dni srečevala v Kranju. Enak je bil tudi na njivi pri spravljanju krompirja in enak doma v Šenčurju pri ogledu kmetijskega, občinskega, združnega in sadjarskega doma; pri razkazovanju raznih gospodarskih ustanov, katerim vsem načeljuje on in katerim je bil duša pri ustanovitvi in ureditvi pretežno on.

Tako skromen in tih, in v vsej ljubeznivosti tako redkobeseden je bil vselej, da skoraj pol leta nisem vedel prav, kako bi ga ogovoril ali imenoval: župan, predsednik, poslanec?

Njegov možat in odločen nastop pri zadnjih gospodarskih sejah je vendar povzročil, da sem spoznal vso markantnost njegovega lika in da sem si tudi, v zvezi s časopisnimi poročili, njegovo ime in položaj sedaj tako dobro zapomnil.

Umnikov ponos so menda živinorejske in kmetijske strojne zadruge, katere so bile pod njegovim vodstvom posebno spopolnjene in Sadjarski dom s prav ustrezačo, prvo modernejšo sadno sušilnico v kranjskem okolišu.

Pred dvema leti so preizkusili prvi sejalni stroj in so uvedli prve kultivatorje v šenčurjski občini. Danes imajo vse dolinske vasi kranjskega okraja samo eno stremiljenje, eno veliko hrepenenje: nabaviti si sejalni stroj in uvedti čim več kultivatorjev.

Se predlanskim so večji del sadja, v kolikor ga niso mogli, vsled brezuspešnosti tekmovanja z žlahtnejšim štajerskim namizim blagom, odprodati, predelali v strup — žganje. Lani pa so v novi, veliki sadni sušilnici, ki je nastala po posebem Umnikovem prizadevanju, posušili že okrog 50.000 kg jabolk in hrušk.

Velika sušilnica, ki krasi ob robu vasi ličen Sadjarski dom, ima 2 peči, tridelno nameščene „dere“ in skupno 42 les. Ventilacija deluje odlično.

V jeseni lanskega leta, ko so sušilnico šele preizkusili, je nastal namah, takorekoč čez noč med šenčurskimi kmetovalci in sadjarji čudežni preobrat: mesto k žganjarskim kotlom, je vse vozilo sadje v sadjarski dom, v sadno sušilnico. Voz se je vrstil za vozom in sušilnica je dolga tedne dan in noč obratovala in proizvajala

mesto običajnega pogubnega strupa — žganja — redilo in okusno hrano za poletni čas: sladke, suhe hruške in lepe, rumene jabolčne kralje.

Zgraditev sadne sušilnice v Senčurju ni zaradi tega samo veliko gospodarsko delo, ampak tudi velik kulturni uspeh g. Umoika! W

Tedenske novice

KRANJ

Smrtna nesreča družinskega očeta. Na Gaštelju se je v tovarni Sirc smrtno ponesrečil Ciglič Ilinko, ki je bil zaposlen pri kovanju vodnjaka. Ko se je vračal po orodje, je strmoglavil v skoro dovršen vodnjak, globok 40 metrov. Ko so ga dvignili iz vodnjaka je bil še živ, vendar je kmalu podlegel hudim poškodbam. Ranjki Ciglič je bil rojen v Števerjanu pri Gorici, pristojen pa je bil v Kranju. Njegova smrt je velik in hud udarec za družino, zapustil je namreč ženo in 9 nepreskrbljenih otrok. Kaj bo uboga mati s toliko družino? Upamo, da se bo v mestu našlo dovolj velikodušnih oseb, ki ji bodo prišle na pomoč. Pokojnemu naj sveči večna luč!

Sneg, ki je zapadel v noči od srede na četrtek, je napravil precejšnjo zmedo. Telefonske žice so bile skoro vse pretrgane, tako da ni bilo mogoče sploh uporabljati telefona. Tudi električna napeljava je trpela. Skoda, ki jo je sneg napravil na napeljavi so precej občutno čutili obrtniki, ki obratujejo s stroji na električni pogon. Celo dopoldne v četrtek ni bilo toka, šele ob pol dvanajstih so uslužbenci elektrarne odpravili motnjo.

Kr. banska uprava je razpisala licitacijo v skrajšanem roku za gradnjo I. etape vodovoda Predvor — Kranj. Razpisana so zidarska in težaška dela v višini 117.896,15 Din in pa montaža cevi in armature v višini 64.360,80 Din. Ker je ministrstvo sedaj tudi odobrilo licitacijo za nabavo potrebnih vodovodnih cevi ter bo dobavo izvršila tovarna v Varešu, prav lahko pričakujemo, da bomo v prav doglednem času rešeni „vodovodne nadloge“.

Mesto pogodbenega tajnika s potrebno izobrazbo je razpisala občina Mavčiče. Kavcija 5000.- Din, plača po dogovoru.

Kmet in država. Tako je naslov predavanja, ki bo v nedeljo dopoldne ob 9. uri v dvorani ljudskega doma. Vsa okoliška prosvetna društva so vlnudno vabljena, da se tega predavanja v obilnem številu udeležijo in pripeljejo s seboj tudi prijatelje naše prosvete. Vsakemu je danes potrebno, da si je glede tega vprašanja na jasnejši. Saj kmet in država sta tako rekoč eno. Ne moremo si misliti države brez kmeta. Težke pa so naloge, ki jih ima danes kmet do države, zato pridite, da se v teh zadevah skupno pogovorimo. V nedeljo naj se napolni Ljudski dom v Kranju s kmečkimi fanti in možmi. Bog vas živi!

Dne 23. t. m. se vrši v Zg. Bitnju št. 16 javna dražba. Prečitajte oglas na zadnji strani!

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani naznanja, da bo v nedeljo, dne 21. februarja ob 10. uri dopoldne novo uradno poslopje v našem mestu slovesno blagoslovljeno in odprto.

Pečovodje prosvetnih društev bodo za Prosvetni dan v Kranju dobili vse potrebne informacije o koncertu na dan organistovskega se-

stanka, ki bo sklican v mesecu marcu na kak ponedeljek ob 11. uri v Ljudskem domu.

Minister za finance je izdal odlok, s katerim se dopolnjuje pravilnik o zamenjavi raztrganih in poškodovanih bankovcev. Tako se sedaj smatrajo in zamenjujejo kot dobri bankovci vsi bankovci po 1000, 500 in 100 Din, ki jim manjka največ dvaintrideset del, pri bankovcih pod 100 Din pa šestnajsti del. Za poškodovane bankovce pa se bo izplačevala odškodnina na sledeči način: za en dvestoti del bankovca po tisoč dinarjev — pet dinarjev, bankovca po pet sto dinarjev — dva in pol dinarja, bankovca po sto dinarjev — pol dinarja. Za en stoti del bankovca pa 10 dinarjev — deset dinarskih par. Odškodnina se računa na ta način, da se poškodovani bankovec položi na mero, ki je podeljena na toliko delov, kolikor jih je predvideno za dotični bankovec; potem se vidi, koliko delov pokriva bankovec ter za toliko delov tudi izplača odškodnina.

Nesreča z orožjem. V nedeljo 14. II. se je ustrelil v stegno tkalec Zgajnar Franc. Imel je namreč v žepu samokres in se z njim igral. Njegova neprevidnost je vzrok, da se sedaj mora zdraviti v ljubljanski bolnici.

Iz solzne doline je poklical Stvarnik skrbno mater Marijo Černe roj. Košir. Kal boleznj je je dolgo glodala življenje dokler ni izmučena po tolikem trpljenju ugasnila. Zapuščta nedorasle otroke, ki bodo pač težko pogrešali ljubečo mater. Bila je zvesta članica ženske Marijine družbe. Družini naše sožalje — njej pa naj bo Bog dober plačnik!

Najnovejše

„PLANINKA“ — samoveznice pri „Hinkotu“
v KRANJU ob času okasijske prodaje po Din 15, 18, 22.

Zanimivo predavanje je imel v četrtek zvečer v Ljudskem domu g. dr. Bitežnik o narodnih manjšinah. Govornik je v jedrnatem in zelo pomembnem govoru orisal tudi težko stanje naših bratov in sester na Gospeveti in ob Soči ter Adriji. Njegove besede so šle vsem do srca. Upamo, da se bo v Kranju našlo dovolj razumevanja za lepe besede govornika ter da bo govornik res uspel v tem, kar ki je postavil za cilj: v nas Slovenceh vzbuditi zavest, da smo z našimi brati onkraj državnih meja vendarle ena enota in da nas umetno zarisana črta ne more in ne sme nikdar ločiti. Marsikoga je presunilo poročilo o tragični smrti mučenika Lojzeta Bratuža, ki je padel samo zato, ker je branil slovensko ime in čast slovenskega naroda. Zelimo, da bi se res v kratkem pokazali plodovi započete akcije.

ŠMARTIN PRI KRANJU

Prosvetno društvo priredi v nedeljo popoldne ob 5. uri telovadno akademijo. Člani, kakor tudi članice bodo izvajale krasne simbolične vaje. Nastopil bo tudi naraščaj. Člani bodo uprizorili simbolično vajo himno slovenskih fantov. Vse prijatelje katoliške prosvete iz vseh okoliških društev vabimo, da s svojo udeležbo pokažejo skupnost. Prepričani smo, da bodo naši fantje navdušeni ponesli iz te akademije ogenj pravega veselja v svoje domove in skušali tudi oni kaj takega prirediti. Na svidenje v nedeljo!

CERKLJE

Opnavljajo se govornice, da se Gorenjec ne upa več pisati o Cerkljanih in cerkljanskih motgotic. In povrh tega še Gorenjca obrekujejo. Saj vemo zakaj! Ako stopiš psu na rep, gotovo cvili, in tako je tudi pri nas. Pa napišimo kaj!

Prvo naj se malo spotaknem nad tem, zakaj so sedaj po vseh zidovih lahko obešeni naši plakati, ki prej, še ni dolgo, niso smeli biti nikjer, če si jih imel doma in če so jih pri tebi dobili, si bil kaznovan. Kajpada — seveda, da si proti državi, četudi je bil plakat še tako nedolžen, mnogo bolj nedolžen kot sedaj marsikateri. Podvedovalo se je pa vseeno nekaj od prej. Saj veste od kedaj, me je že kar sram isto zapisati, ko so bili na vladi... hm! Skrivaj namreč še zmeraj kdo plakate potrga, — oooo — pa smo že ugotovili, kdo jih. — Veste kaj zlomka, nedolžneži so bili tako naučeni, da naj se vsi plakati potrgajo, kar bo takih in takih! No, in tako se ponavlja še dancs. To vam je pouk, ali ne?

Radi tega pa vse prizadete upozarjamo, da bomo morali zadevo drugače razčistiti, če se bo to ponavljalo. Potem bo pa zopet, ti preklet Gorenjec itd.

„Gori“ pri nas kar naprej. Zato se opozarjajo gospodarji, da naj molče, kadar bo kdo nameraval odpotovati. Požigalci so, kakor se vidi, tako organizirani, da ti le takrat zakurijo „pod“ kadar te ni doma.

Senzacionalno je pa le-to.
Jaka: (gre zjutraj skozi vas.)
Tone (na delo): ... svet! Kje pa je zopet gorelo?

Jaka: I! pr... vncm...? no...
Tone: (flegmatično) Aja... aja! (jo mahmeta vsak svojo pot).

Nevem, kako je to; najbrž sta mu to privoščila? Ali Bog ve kaj! Le to je čudno, da nobeden ne reče: Bog nas varuj, kakor so ljudje včasih rekli... Zadnje besedo ima po navadi zavarovalnica.

Občinski proračun odobravamo že skoraj 5 leta, to je imenitno.

Seveda je bilo precej radovednih kako in zakaj gre. Konec koncev gre le še za točko, ki jo seveda ugotavlja sodnija.

Zadnjič enkrat se je pritoževal en gospod, da je bivši zakupnik cerkljanskega lova vse po-

Ustanovni občni zbor

Društva obrtnikov

se vrši v nedeljo 21. t. m.

v dvorani STARE POŠTE

ob pol 9 uri dopoldne

Zastopnik iz Ljubljane je tov. Šimenc Ivan.

Napraša se točnost!

Pripravljajni odbor.

strelil, zajce, fazane, jerebice, srne, kunce in da je to nesramno.

Ampak to ni res. Takega obrekojanja tudi mi ne prenesemo. Ni dolgo od tega, kar se je en zajec vjel v zanko, seveda so ga takoj nesli na pravo mesto. Jerebic se kar cele jate vidijo. Fazana že težje srečaš, pa vseeno bi ga včasih skoro pohodil. To je bolj krotka žival, preplašena, bolj po kurje se komandira in ve, da je jastreb močnejši, ki to zimo kar v vas prifrfo-ta. Kar se pa tiče srn, nimamo pojma, koliko jih je ostalo v gozdu, v vas ne gredo, ker so izredno plašne živali. No bi bil kmalu pozabil! Ena srna je pa le hodila na konec vasi, da se je kdo usmili. Te se je tudi eden usmili in jo gotovo počil, ker je ni več na spregled. Mogoče je pa tisti gospod le to pogrešil in je zato tako govoril?

Nadaljujemo prihodnjic!

ZG. DOLINA NAD TRŽIČEM

Da se ne bo mene sodilo kot krivca dejanja, o katerem poročila pretekla številka „Gorenjca“ pod zaglavljen Tržič iz Doline, izjavljam samo sledeče:

Omenjene svetilke nisem nikdar uporabil v noben namen, niti v pustnih dneh, niti prej, niti pozneje.

Da bi si jo bil izposodil zato, da bi kaki kro-karski družbi svetil na pot, mi ni nikdar padlo niti v glavo.

Niti ni tega kriv tov. Kus iz Loma, ki me je prišel na pustno nedeljo obiskat v Dolino, ker je vedel, da imam popoldne v šoli roditeljski sestanek in katerega sem zvečer med osmo in deveto uro spremljal proti domu in sem z njim prehodil vso pot.

Ne odgovarjam na vsa ostala namigavanja v dopisu, ker se mi ne zdi vredno.

Zmago Krašna
zač. upr. v Zg. Dolini.

Vsako sredo zvečer

Strelske vaje

v dvorani na „Stari pošti“ v Kranju.

Vabljeni tudi nečlani.

STRAZIŠČE

Pred prosvetnim domom se nahaja deska, na kateri je nalepljen Slovenec; to pa predvsem zato, da morejo tudi oni, ki niso naročeni na ta časopis, zvedeti objektivna poročila, pa najsi-bodo gospodarska ali politična. Seveda ni to prav nekaterim, ki se večkrat zaletijo v ograjo, na kateri se nahaja deska, in si polomijo — roge. Ker jim je Slovenec tako na poti, se celo izgovarjajo, da je tako plakatiiranje časopisov pohujšljivo. Otroci namreč po njihovem mnenju ne hodijo v cerkev in v šolo, temveč bereje Slovenca, namesto da bi opravljali svoje dolžnosti.

Da je ta časopis zanimiv in njegova poročila res dobra, smo vedeli že sami. Vendar nismo mogli niti misliti, da je ravno Slovenec toliko potreben ljudem, ki vedno trdijo, da so „znajna polni“, saj ravno njihova dejanja dovolj očitno kažejo njihovo res ne veliko kulturo.

Pri vinu so celo grozili, da bodo šli rrenda k škofu se pritožiti, ne vemo kam še vse, da se deska s Slovincem mora odstraniti. V nedeljah med sv. mašo pač nihče ne bere Slovenca, po sv. maši pa kar drenj pred desko, posebno še odkar je mesto Madrid vedno z debelimi čr-

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Škerbec Matija:

Šenčurski dogodki

(Dalje)

Priča Doktorič Fortunata je izjavila: „Slišala sem, ko je Lapajne dejal napram mojemu stricu Doktoriču močno razburjen: „Ali ne veste, da so dobili pri preiskavi dokumente, ki kažejo na to, da je imel Škerbec zveze z Italijani? Toženec je tekem obiska te obdolžitve večkrat ponovil.“

Priča Globočnik Janez, kovač v Cerkljah pri Kranju je na javni razpravi v Kranju dne 20. decembra 1932. pričal, da je slišal v gostilni pri Kernu v Cerkljah, da je Julij Lapajne tam govoril, da so pri nas našli neke načrte, da se je našla pri Škerbcu municija, da smo bili v zvezi z Italijani, da bi Italijani zasedli naše kraje, če bi ne bili aretirali Umnika, Škerbca in Brodarja, da so pri Brodarju našli 2 milijona lir.

Priča Dolinar Franc, kovač v Pozenku pri Cerkljah je pričal isti dan, da je Lapajne trdil podobno, kakor je pričal Globočnik.

Zanimivo je, kar je izpovedal priča Kandolf

Anton, pos. na Gradu: „Slišal sem, da se govori, da so pri aretirancih našli precej italijanskega denarja.“

Julij Lapajne je pri svoji obrambi sam potrdil, da je slišal, da se Brodarju očita, da je klical: „Živijo Mussolini, dol s kraljem“, in da Škerbcu javnost predbaciva glede zvez z Italijani.

Na podlagi prič je okrajni sodnik dr. Benedik obsodil Julija Lapajneto na Din 1500 denarne kazni in na povračilo stroškov kazenskega postopanja.

Proti tej razsodbi se je toženec pritožil na prizivno sodišče po svojem zastopniku dr. Sajovicu, advokatu v Kranju. Ta priziv je zelo poučen! v njem trdi zastopnik Lapajneto sledeče:

„Inkriminirane govornice so se na podlagi resničnih dejstev raznašale vsepovsod!!! in jih je, kolikor jih je smatrali za dokazane, obdolženec le ponavljal, ker mu je to pripovedovala neka uradna oseba iz Kranja, kar je v obdolžencu utrdilo vero v resničnost teh vesti.“

Tako imamo danes v rokah jasen dokaz, da so se take klevete širile iz Kranja! Danes tudi vemo kdo jih je širil! Seveda je bil g. Lapajne toliko moža, da ni hotel povedati svojega informatorja.

kateremu je nasedel in je rajši sam nosil posledice.

Dne 6. nov. 1934. je bila zaključena na okrajnem sodišču v Kranju ta pravda z obsodbo g. Lapajneto. Pismeni izdatek sodbe je dobil obtoženi 18. julija 1936. Med tem časom pa je preganjalna pravica zastarela v smislu zakona in tako je okrožno sodišče v Ljubljani radi zastaranja prvotno sodbo okrajnega sodišča razveljavilo in oprostilo Julija Lapajneto obtožbe z razsodbo z dne 9. novembra 1936.

Nam sedaj obsodba g. Lapajneto ni bila prav nič potrebna in smo mu oprostitev kar privoščili! Jutro piše, da bomo morali plačati stroške pravde tožitelji. Naj k temu omenim, da mi nismo plačali niti pare stroškov. Mi smo hoteli o zadevi popolnoma molčati, pa rečeno nam je bilo, da se od nasprotne strani zadeva ne bo izrabljala, pa je bilo kljub temu prineslo Jutro prej omenjeno notico... Radi tega je bilo potrebno, da se sedaj ta afera nekoliko pojasni. Je pa ta pravda zelo značilna in jasno priča o tem, kakšne govornice so se trosile o nas in da je vir teh klevet bil v — Kranju.

kami natiskano. Poleg tega je včasih tudi zanimivo pripovedovanje Kureučkove Nežke, ki pa nekaterim našim sovaščanom ni ravno prav pri srcu.

Mi smo prepričani, da delamo za splošno stvar, ko nudimo brezplačno čtivo vsem, ki so željni novice, vendar pa svetujemo nekaterim, da desko pustijo pri miru, ker se lahko kdo precej opeče. Je pa pred našim domom še dolga ograja, ter lahko postavimo še večjo desko tudi za druge časopise. Včasih bi bil posebno Gorenjec dobrodošel, ker s svojimi članki in dopisi večkrat prav milo "poboža" marsikoga iz naše vasi. Zato naj bodo vsaj malo strpljivi, ker jim bomo v bodoče prav gotovo še bolj postajali.

V nedeljo 14. t. m. je po dolgi in mučni bolezni umrla Ivanka Rupnik žena fin. pod. pregl. v pokouju. Poznali smo jo tu, kakor v Kranju, kot skrbno, delovno, vzorno krščansko gospodinjico in mater, katere izgubo bomo težko pogrešali v naši sredi. Pokojnica je morala prav v trenutku, katerega si je vedno želela — imeti svoj dom in vrt — zapustiti ta svet, moža in dva sinova in oditi po zasluženo plačilo k Gospodu. Ohranimo jo v spominu in molitvi! Počivaj v miru!

KOKRA

Minul je predpust. Kratek, za nekatere celo prekratek. Potrudili smo se, da bi ta kratki čas s pridom obdelali. Poroka je bila sicer samo ena. Pa je vendar bilo veselo. Zaplečniki in zijaše smo le prišli na svoj račun. Pa še nekaj novega: navadno gresta ženini in nevesta po poroki v nedeljo na dom enega ali drugega. Tu se vrši lep stari družinski običaj. Pri nas pa se je letos upeljalo nekaj novega. Na pobudo očeta starešine in gospe tete se je „ohcet“ kar docela ponovila. Povabljenih ni bilo kolikor. Tudi nepovabljeni so prišli prežat. Samo, da je bilo veselo. Plesavke zlasti take, ki jim želja po močvirju je kar za ušesi na dan rine, pa jim po tolikih letih čakanja tudi ta predpust ni storil usluge. — Ne pozabimo povedati, da pri nas tudi obletnice porok praznujemo! Doslej so bile znane samo srebrne, zlate in biserne poroke, ves svet pa naj ve, da se pri nas praznujejo tudi druge obletnice porok. Minuli predpust smo svečano, kakor doslej vsako leto, praznovali že tretjo obletnico poroke. Zakonca sta oba čila, čvrsta in zdrava. Ker nimata skrbi z družino, sta nam storila veliko dobroto in nam pripravila veliko radost, ker sta povabila toliko najlepših družbe od domačega hlapca do najčastitljivejših gospa in gospodičen iz okolice.

Poročencema smo vsi čestitali, saj sta napravila veliko delo dobroteljskega, da so se v tej krizi nekateri pošteno lahko najedli in napili po mili volji. — Na pustni večer se je na neko streho prikradel slammati ženini. Tudi to je značilno za Kokro. Nekateri pa so rekli, da bi bilo dobro, če bi takih slammatih ženinov bilo še več. Povedati pa nečijo, kje naj bi to bilo. Mogoče poznajo ti hudomušneži celo misli deklin, ki so predpust dostojno počastile, na pepelnico pa same ostale. O pust, ti čas presneti!

ŠKOFJA LOKA

V Gospodu je zatisnil oči „Porentov oče“, iz Binkla pri Stari Loki v starosti 75 let. Bil je dolgoletni član verskih kongregacij in navdušen Slovenec. Drugače pa gruntar, zrašen z

zemljo v pravem pomenu besede. Vzgojil je 11 otrok in jih živi še sedem. Bil je vzor vseh okolici. Naj mu bo Bog milostljiv plačnik. domačim pa naše sožalje!

Cigava je električna napeljava. Na občini se vodijo pogajanja med občino in Elektrarno d. d. v Škofji Loki, na katerih se razpravlja, čigava je napeljava za javno razsvetlavo po mestu, ki se jo obe stranki lastita. Smo radovedni!

Utripanje elektrike. Že večkrat je bila električna opozorjena po časopisih na utripanje elektrike, ki nastane vsak večer, s prošnjo, da naj ukrene vse potrebno, da utripanje preneha. Pa do danes ni bilo še ničesar ukrenjenega. Zato tudi mi naprošamo merodajne činitelje, da store vse potrebno, da bo že enkrat prenehalo utripanje, ki je zlasti škodljivo očem učence mladine. Prosimo!

Na Kapucinskem mostu se nahaja kip sv. Janeza Nepomuka, ki je tudi mestni patron. Na vsaki strani kipa sta bili včasih svetilki, od katerih pa je danes ostalo samo po en železen drog, kar nikakor ni v okras ne kipu, ne mostu, in Ločanom pa kaj malo v čast.

Primerno in lep bi bilo, da bi se na ta dva droga postavile primerne električne svetilke, ki bi služile v dvojen namen: V okras kipu in razsvetlavo mostu, ki je precej ozek in malo osvetljen.

Vemo, da bo občina vse ukrenila, da izpolni splošno željo prebivalstva.

Mladenci, ki so bili rojeni 1. 1919 — se morajo takoj zgledati na občini v svrhu vpisa v vojaški register.

Spoštuj očeta! tega bi se morale zavedati one dve hčerki in mati, ki so pred kratkim svojega očeta tako preteple, da je ves podplut. Oče je oče, pa četudi je star 76 let in ne brez napak!

S. K. Sora. Naš članek je med sportniki, vzbudil veliko pozornosti. V bližnjih dneh se bo enkrat vršil v društvu sestanek nogometišev, na katerega opozarjamo in prosimo, da se ga vsi povabljeni gotovo udeležijo!

Stavbno gibanje. V Novem predmestju ho zgraditi svojo hišo g. Jernej Notar, nočni čuvaj v „Seširju“!

Na Suhi, nasproti Kamnitnika gradi svojo hišo, g. Mavri Janez, delavec iz „Seširja“.

TRŽIČ

Popravek. Kar priobčuje zadnja št. Gorenjca, pod zaglavjem „Iz Tržiča“ ni v soglasju z resnico, zato resnici na ljubo poročam:

Podpisani sem obiskal na pustno nedeljo svojega tovariša Krašnjo, učitelja v Zg. Dolini, ker je imel istega dne važno pedagoško predavanje. Z večjo družbo sem se okoli osme ure zvečer vračal domov in si svetil z električno žepno baterijo. Torej se nisem vračal ne s kromarsko družbo, nisem imel ničesar opraviti s svetilko pri razpelu, ker sem imel lastno in dobro luč, in nisem na račun Križanega ničesar govoril, ker nisem o odvzemu kake svetilke pred Križanim ničesar vedel in nisem ničesar slišal.

Kus Viljem, šol. uprav. Lom.

12. februarja se je vršila seja občinskega odbora, na kateri je poročal župan o tekočih poslih. Od zadnje seje se je uredila kartoteka, katera izkazuje seznam tržiških prebivalcev. Tako se je ugotovilo, da ima Tržič 5.490 ljudi. — Odbor je sklenil, da pristopi občina k županski zvezi. — Iz poročila blagajne je raz-

vidno, da je bilo do sedaj dohodkov v tekočem proračunskem letu 1.319.581,54 Din, izdatkov pa 741.723,44 Din. Saldo znaša 577.858,10 Din. Na dnevnem redu je bila uredba za cestni red v Tržiču. Pobudo za to je dala vloga občinskega odbornika Leopolda Valjavca in prebivalcev na Blejski cesti, v kateri so se pritožili radi prehitre vožnje kolesarjev, voznikov, motociklistov in avtomobilov. Ker do sedaj občina ni imela take uredbe, se je morala gibati le v okviru splošnih cestnih varnostnih odredb. Uredba je zelo obširna, obsega 76 točk, na podlagi katere se urejuje vse vrste promet po tržiških cestah in ulicah.

Pod sovjetsko zvezdo je bil naslov igri, ki nam je v nedeljo zvečer v „Našem domu“ nazorno pokazala razmere v nesrečni Rusiji. Slišali smo sicer od drugod nekatere pomisleke o tej igri, a naš režiser je nekatere stvari v igri tako spretno uredil, da smo bili z uspehom nadvse zadovoljni. Pred leti smo strmeli, ko je bil način starega igranja pretrgan z duhovno igro, ob tej igri smo pa bili iz resničnega ruskega življenja dvignjeni nehoti v globoko pojmovanje ruske duše, ki jo tlačenje še bolj dviga kvišku. Prvikrat je režiser porabil na našem odru med igro tudi svetlobne slike, ki jih je originalno sam napravil. Nastopile so povečini popolnoma nove, mlade moči, ki so v spremstvu dveh starih igralcev pokazale lepe talente. Igra je nadvse primerna za današnji čas in je dosegla pri nas popolni uspeh. Če bo ponovljena, naj jo gledajo še tisti, ki so bili v nedeljo zadržani!

KRIZE

Fantje v naše vrste! Danes t. j. sobota pričujemo z redno telovadbo. Kdor ima le malo veselja naj pride med nas, da si tako okrepi telo. Fantje korajžno na plan: K soncu svetlobi. Na svidenje danes ob 7. uri zvečer v stari šoli.

Igra „Pri Hrastovih“ bo igrana samo v nedeljo 21. t. m. ob 5. uri popoldne. Kdor si želi ogledati res lep dramo, tedaj naj ne zamudi te prilike. Opominjamo pa vse one razgrajče na stojiščih, naj vendar že mirujejo ali pa ostanejo doma. S svojim početjem neče, da delate nevzorne gledalce, temveč v mnogo večji meri igralce. Pokažite, da ste izobraženci, da se ne bodo tuji zgražali nad vami.

Občinske volitve bomo imeli 28. t. m. Pokazali smo se do vseh skrajnih mej spravljivi in smo bili pripravljivi na velike žrtve, da bi bila le ena lista, a prevarili smo se. Do zadnjega trenutka so nam pripovedovali, kako bi jim bilo skupno složno delo všeč. Ko so nam mesec in mesec dopovedovali, da hočejo oni le gospodarsko delo brez kakršnekoli drugačne opredelitve, smo jim to verjeli. Kaj ne bil Poštenjak vedno misli, da so tudi drugi pošteni. Pa so naši ljubi neprijatelji pokazali te dni, da so najprej strankarji, potem šele kaj drugega. Onomogočili so skupno listo, ki smo jo v soglasju z njimi sestavljali ter so naredili svojo strankarsko listo. Krstili so jo za gospodarsko, toda ime že samo pove, kdo se skriva za tem imenom. Tudi to bomo še povedali. Pribijemo za danes le še tole: Dogovor za skupen nastop so razbili brez razloga naši nasprotniki! Dobro! Boj sprejmemo radi, ker nam more samo koristiti.

Iz pisarne Kmečke zveze

REDNI LETNI OBČNI ZBOR DELEGATOV.

Vodstvo Kmečke zveze v Ljubljani je na svoji seji, dne 12. t. m. sklenilo, da se vrši redni letni občni zbor delegatov v nedeljo, dne 7. marca v Ljubljani. Dnevni red in kraj, kjer se bo občni zbor vršil bomo objavili kasneje.

V smislu pravil Kmečke zveze tvorijo občni zbor člani glavnega odbora, pregledniki računov, predsedniki in tajniki krajskih in okrožnih odborov ter delegati krajskih kmečkih zvez. Ti pošljejo od vsakih začetih 50 članov po enega delegata, ki ga določi njen odbor in prijavi vsaj 8 dni prej glavnemu odboru. Mi smo za olajšanje teh prijav v vprašalnih polah stvili posebno rubriko za te delegate. Mnogo krajskih kmečkih zvez teh vprašalnih pol še ni vrnilo. Z ozirom na kratek čas do občnega zbora pozivamo vse, ki tega še niso storili, da takoj pošljejo prijavo svojih delegatov. Oni, katerim vprašalnih pol nismo dostavili naj sporočijo v običajnem dopisu. Ko bomo imeli vse delegate prijavljene, bomo poslali vsem krajskim edinicam toliko vstopnic, kolikor jim na število članstva pripada. S to vstopnico se bo vsak legitimiral pri vstopu v dvorano. Da se bo vsa priprava mogla pravočasno in v redu izpeljati, prosimo, da s prijavi nam ne čakajo.

Obenem z občnim zborom se bo nekoliko pozneje vršilo kmečko zborovanje, na katerem bodo govorili trije kmečki govorniki. Za to zborovanje so vabljeni vsi člani Kmečke zveze, zlasti oni iz bližine Ljubljane. Poskušali bomo dobiti četrtnsko vožnjo, tako, da bo vsem omogočeno udeležiti se tega zborovanja. Tudi o tem bomo pravočasno obvestili vse.

Kmetje, pripravite se na ta dan! Prvi redni občni zbor Kmečke zveze je to. Pokažite, da se vas je v kratkem času obstoja zbrala velika armada pod okriljem Kmečke zveze! Dokažite, da se zavedate važnosti vašega stanu in da imate voljo delati za zboljšanje svojega položaja! Nobenega delegata ne sme manjkati

na občnem zboru, na zborovanje pa pridite vsi, ki niste preobloženi z delom.

V NEDELJO, DNE 21. FEBRUARJA:

Ustanovni občni zbor krajevne Kmečke zveze v Nankem pri Kranju, redni občni zbor Krajevna edinica na Vrhniki, kmečko zborovanje v Nevljah pri Kamniku in Bohinjski srednji vasi, enodneven tečaj okrajne Kmečke zveze za novomeški okraj.

Pretekli teden smo poslali okrožnico nekaterim javnim kmečkim delavcem s prošnjo, da se pozanimajo za ustanovitev Kmečke zveze v svojem okraju. Tudi s tega mesta prosimo, da nam takoj sporočijo, kaj so napravili za ustanovitev in v koliko je pripravljeno za potrditev pravil. Če kdo rabi še kakšna navodila, se naj obrne na pisarno Kmečke zveze v Ljubljani.

Kmetijsko

KAKO PRIDELUJEMO SOJA-FIZOL?

Ker je precejšnje število kmetovalcev vprašalo, kako se prideluje soja in ker večji del poljedelcev nima lista „Kmetovalec“ iz leta 1934, v katerem sem objavil izkušnje s pridelovanjem te rastline na bivšem Stajerskem in Koroskem, navajam kratko naslednje pogoje za uspevanje soje:

Zemlja. Soja uspeva najbolje na ilovnato-peščeni in apneni zemlji. Neprikladna za uspevanje soje je izrazito kislja, mrzla, mokra in povsem pusta zemlja.

2. **Predsadež.** Najbolje uspeva soja, ako je več let sadimo na isti njivi, samo za seboj, torej sojo za sojo. V tem primeru se zemlja namreč bogati od leta do leta bolj s koreninskimi glicivami, ki omogočijo soji tako izdatno nabiranje dušika in beljakovin, kakor pri nobeni drugi stročnici. V Savinjski dolini sem na neki njivi videl med parcelo, na kateri je bila soja že 2 leto in parcelo, na kateri je rasla soja šele prvič, tako razliko, da sem na prvi pogled smatral sojo z obeh parcel za povsem različni rastlini.

Ob prvem sajenju je skoraj neobhodno potrebno, da uporabimo le cepljeno seme. Ob nadaljnjem sajenju čestokrat zadostuje, da potrosimo na njivi, na kateri pridelujemo sojo prvič, le zemljo z njive, na kateri je soja že enkrat rasla. V taki zemlji se nabaja navadno že dosti koreninskih gliciv.

Vsi drugi posevki, razen ovsa in ječmena, so za sojo sicer dobri prisedaži.

3. **Gnojenje.** Gnojenje z hlevskim gnojem je soji potrebno le na izrazito pusti zemlji, ki je brez humusa. Sicer zadostuje oz. se priporoča, da gnojimo soji spomladi na oral le s 100 kg superfosfata in 80 kg kalijeve soli ali 120 kg nitrofoskala.

4. **Sajenje oz. setev.** Zemljo v ta namen pripravimo kakor za druge stročnice; predvsem je priporočljivo, da zemljo v jeseni spravimo. Cepljeno zrna sadimo le v oblačnem vremenu, ne ob direktni sončni svetlobi.

Sadimo konec marca ali začetkom aprila, torej zadosti zgodaj, ker prenese soja več mraza za vsaka druga stročnica in ker je doba rasti soje zelo dolga. Za kaljenje rabi zrne dosti vlage, vendar ne prenese to ob kaljenju več mraza kakor do največ 6° C pod ničlo.

Na en mernik posevne ne rabimo več kakor 5 kg semena.

Sojino zrne sadimo v vrstah (ako hočemo izvršiti obdelovanje zemlje s stroji), ki so oddaljena po 45 do 50 cm vsaksebi; v vrsti pa naj bo zrno od zrna oddaljeno 7 do 10 cm.

Globina sajenja naj znaša ob mokrotnem vremenu in na bolj žetki zemlji 2 do 3 cm, ob suhem vremenu na bolj lahki zemlji 4 do 5 cm.

Največ primerov morebitnih neuspehov s sajenjem soje je pripisovati prepogostemu sajenju. Soja je rastlina, katera rabi za svoje uspevanje mnogo zraka in mnogo sonca. Radi tega dá prepogosto sajena soja slab pridelek.

5. **Oskrbovanje.** Po sajenju je sojo ob zaskorjeli zemlji takoj previdno brnati z lahko brano, pozneje jo je dva- do trikrat okopati in ob zadnji kopi lahko osuti.

6. **Zetev.** To je izvršiti, ko je postalo stročje rumenorjavo, ko zrne, ko stresemo rastlino, v stroju klopčice. Zanjemo s srpi, kosami ali stroji.

7. **Mlačva.** Tudi to izvršimo lahko s cepci ali s stroji.

Za morebitna nadaljna pojasnila sem na razpolago.

Wernig.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju opozarja svoje člane, da bo izplačevala krompir, ki je bil oddan v tem tednu dne 1. marca t. l. od 8. ure zjutraj naprej.

Za člane, ki so vozili krompir na postajo Šk. Loka, bomo poslali pismeno obvestilo, kedaj se bo izplačevalo.

Istočasno opozarjamo, da kupujemo izlo ribničan samo še do 24. februarja t. l. Druge vrste fizola ne prevzamemo več.

SPOMLADANSKO GNOJENJE.

Prišel je čas, da vsak kmetovalec resno misli na to, kako bo svojim njivam, travnikom in pa sadnemu drevju sedaj spomladi pognojil. Zadeva ni enostavna in treba je tožnega načrta. Najprej mora vsak kmetovalec vedeti koliko

Kmetijska okrajna zadruga r. z. z o. z. KRANJ

Vabilo na

VII. REDNI OBČNI ZBOR

Kmetijske okrajne zadruge v Kranju, ki se bo vršil v ponedeljek dne 1. marca 1937 ob 10. uri dopoldne v dvorani Ljudsk. doma v Kranju

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1936.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Volitve načelstva.
5. Volitve nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.

Obširno se bo razpravljalo o združnih, gospodarskih in kmetijskih vprašanjih. Prisotni bodo zastopniki ministrstva, banske uprave, sreskega načelstva, nadalje banovinski svetniki in kmetijski referenti.

Glavni predavatelj bo g. Janez Brodar, ban. svet. Hrastje. Bodite točno ob 10. uri na mestu.

Kranj, dne 15. febr. 1937.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju.

Predsednik:
Lovro Novak l. r.

Tajnik:
Ivan Zupan l. r.

